

'hak-al'

4
OKTOBER
1993
19e JAARGANG

natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

Kontaktadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg,
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg.

Bestuurssamenstelling:

Wim Kievit, Verdijkstraat 13,
4102 CL Culemborg; tel.: 14561.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.
Frans Waroux, Moerbeiboom 45,
4101 WC Culemborg; tel.: 15393.
Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 14885.
Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 15450.
Kars Veling, Korte Meent 57
4101 BC Culemborg; tel.: 31689.
Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34,
4101 AT Culemborg; tel.: 21425.

Klubhuis:

"De Ketelvink", voormalig "Ketelhuis" op
Terweijde, Middelcoopstraat 1A Culemborg.

Bibliotheek:

Gerrie Monfils (tel.:03473 - 77638)
Cor Maurice (tel.:03450 - 20857)
Boeken / verslagen in "De Ketelvink".
Geopend: vrijdag van 19.00 uur tot 19.30 uur,
uitgezonderd de maanden juli en augustus.

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester,
evenals adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg,
tel.: 03450 - 15393.
Gironr.: 34.33.351 t.n.v. F.H. Waroux,
rek. Natuur- en Vogelwacht Culemborg.

Kontributie:

Betaling per toegezonden acceptgirokaart.
Jeugdlidmaatschap f 12,50 per jaar; volwassene,
gezins-, postlidmaatschap f 25,- per jaar.

Redaktieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 14885.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.
Harry v.d. Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg, tel.: 14358.

Plantenwerkgroep:

Wim Rubers, Joh. Frisoplaats 6A,
4196 AC Tricht; tel.: 03455 - 73354.

Knotwilgenwerkgroep:

Wim Smits, Schoolhof-Oost 24,
4105 AS Culemborg; tel.: 16575.
Harry v/d Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 14358.

Paddenwerkgroep:

Harry v/d Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 14358.

Zoogdierenwerkgroep:

Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.

Vogelwerkgroep:

Paul van Veen, Gandhi 197,
4102 HK Culemborg; tel.: 21953.

Insektenwerkgroep:

Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34,
4101 AT Culemborg; tel.: 21425.
Kars Veling, Korte Meent 57
4101 BC Culemborg; tel.: 31689.

Werkgroep Natuurfotografie:

Henk Vennix, Bereklaauw 3, 4102 KZ Culemborg;
tel.: 14382.

Inleveren waarnemingen:

Henk Vennix, Bereklaauw 3, 4102 KZ Culemborg;
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9, 4102 CL Culemborg
of de speciale bak in "De Ketelvink"

Begeleiding jongere jeugdgroep:

Gerrie Monfils-Evers, 31-de Limiet 5,
4131 NR Vianen; tel.: 03473-77638.

Nestkasten-koördinatie:

Henk Vennix, Bereklaauw 3,
4102 KZ Culemborg; tel.: 14382.

**Kampen, lezingen, dia-avonden en cursus-
sen:**

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 15450.

"Het Vogeljaar":

Jaarabonnement door overschrijving van f 21,50
op de girorekening van de N.V.W.C., met vermelding van: "Het Vogeljaar".

Sekr. Milieuwerkgroep Noordwest-Betuwe:

Postbus 288, 4100 AG Culemborg.
Tel.: 03450 - 13386 of 03436 - 1687.

Verbandtas en -trommel:

Voor alle activiteiten is een verbandtas en -trommel aanwezig in "De Ketelvink". Aanvullingen z.s.m. na gebruik doorgeven aan de beheerder: Joop Bezuyen, Smetanastraat 23, 4102 BA Culemborg.

KONTAKT-ADRESSEN:**Vogelbeschermingskonsulent:**

Paul van Veen, Gandhi 197,
4102 HK Culemborg; tel.: 21953.

Asielhouders:

Alle beschermde vogels:
Lexmond - tel.: 03474 - 1677
Aanneem- en doorgeefadres:
Utrecht - tel.: 030 - 919449

Egelopvangcentrum Maarssenbroek:

Spechtenkamp 159, 3607 KJ Maarssenbroek;
tel.: 03465 - 68440.

DIVERSE NATUURORGANISATIES:

Milieu: alarmnummer luchtverontreiniging:
085 - 452220.

Veldpolitie:

Den Hartog: 03437 - 558 (Werkhoven)
Vrieling : 03436 - 1675 (Cothen)
Meldkamer : 03404 - 24824 (Zeist)

Gemeentepolitie Culemborg:

Dhr. Helmond, Boerenstraat 35,
Culemborg; tel.: 15744.

Vereniging Milieudefensie:

Tweede Weteringplantsoen 9, 1017 ZD A'dam.

Gelderse Milieudefensie:

Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem;
tel.: 085 - 515069.

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe":

Wim Hijnen, Ravelijnstraat 86, Culemborg;
tel.: 03450 - 17932.

Werkgroep Milieu Geldermalsen

Henk ten Berge, Twee Morgen 16, 4196 JT Tricht
tel.: 03455 - 73974.

Milieuwerkgroep Houten:

Kon. Julianastraat 13, 3991 DJ Houten.

Staatsbosbeheer regio Betuwe:

Beheerseeneheid De Linge, Veerstraat 16,
4181 AG Waardenburg; tel.: 04189 - 2411.
Janny Resoort, boswachter; privé 073 - 419478

Vereniging tot Bescherming van Vogels:

Driebergseweg 16 B, Zeist, tel.: 03404 - 37700;
winkel: 03404 - 37777; ledenservice: 03404 -
37744; vogel-infolijn: 03404 - 37773.

Stichting Het Geldersch Landschap:

Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem,
tel.: 085 - 420944.

I.V.N. Vereniging voor Natuur- en Milieu-educatie:

Plantage Middenlaan 2C, 1000 HC Amsterdam.
Tel.: 020-6228115.

I.V.N. Vereniging voor Natuur- en Milieu-educatie, afd. Tiel en omstreken:

Secretariaat: J.E.L. Bannink-Grimm
Cellendonklaan 35, 4012 BN Kerk-Avezaath.

Stichting Natuur en Milieu:

Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht,
tel.: 030 - 331328.

Vereniging tot Behoud van Natuur- monumenten:

Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland;
tel.: 035 - 559911.

Wereld Natuur Fonds Nederland:

Postbus 7, 3700 AA Zeist; tel.: 03404 - 2216.

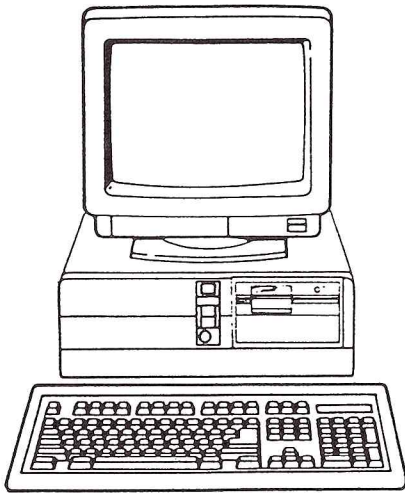
Wereld Natuur Fonds Nederland, regio West-Betuwe:

sekretariaatsadres:
G.J. van Kessel-Heuff, Binnenstr. 3, 4117 GR
Erichem; (Pandawinkel)tel.: 03447 - 1637

Greenpeace Nederland:

Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam.
Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam;
tel: 020 - 236545 / 231843.

VOORWOORD VAN DE REDAKTIE

De activiteiten van de Natuur- en Vogelwacht zijn inmiddels weer in volle gang. Naast de inmiddels verschenen activiteitenkalender verwijzen wij u naar het excursieprogramma in deze Hak-al en naar de regelmatig bij u bezorgde konvo's.

Onduidelijk is op dit moment in hoeverre de knotwerkgroep in november aan het werk kan.

Oorzaak is het gegeven dat in de gehele regio een verbod van kracht is op het verbranden van afvalhout. Versnipperen van het hout of afvoeren naar de vuilstort is het alternatief. U zult kunnen begrijpen dat er naast organisatorische problemen ook mogelijke financiële consequenties aan het bovenstaande verbonden zijn.

Naar een structurele oplossing wordt gezocht.

De N.V.W.C. heeft zich uiteraard ook van haar beste kant laten zien tijdens het op 18 september jl. gehouden wijkfeest in het kader van de "sociale vernieuwing" op Terweijde.

Het plein en de Ketelvink waren het centrale punt tijdens het feest.

Vele Terweijdenaren namen de gelegenheid te baat om een kijkje te nemen in ons clubhuis.

Als bijlage treft u een persbericht aan van de "Stichting Natuur en Milieu" over de vernieuwde uitgave "Milieubesparend huishouden".

Wij streven ernaar het decembernummer van uw en ons clubblad in de eerste week van december te laten verschijnen. Vandaar het herhaalde verzoek kopy voor het decembernummer uiterlijk 20 november a.s. bij ons in te leveren.

Wij wensen u veel leesgenoegen toe!

Index:

- pag. 4 - Wespvlinders bij Culemborg
- pag. 5 - Verslag van de vogelexcursie naar Arkemheen en Zuidelijk Flevoland op zaterdag 24 jl.
- pag. 7 - De tuin van ons clubhuis
 - Vlinderweekend 5 en 6 juni jl.
- pag. 8 - Jeugdtribune
- pag. 10 - Oudere jeugd
 - Beheerscommissie
 - Bedankt voor de bloemen, maar
- pag. 11 - Excursie Voorne's duin op 19 juni jl.
- pag. 12 - Vogelwaarnemingen
- pag. 16 - Excursie- en activiteitenprogramma

Wespvinders bij Culemborg

Bij vlinders denkt iedereen direct aan Kleine vos en Dagpauwoog, witjes en blauwtjes. Toch maken de dagvlinders, waar deze soorten bij horen, maar een zeer klein deel uit van alle soorten. In Nederland komen nog zo'n kleine 60 soorten dagvlinders voor, maar wel 2000 soorten nachtvlinders.

Dagvlinders en nachtvlinders

Belangrijke verschillen tussen dag- en nachtvlinders zijn te zien aan de stand van de vleugels in rust en aan de voelsprietten. Nachtvlinders, ook wel 'motten' genoemd, hebben hun vleugels plat over het lijf liggen. Dagvlinders klappen de vleugels boven hun lijf samen. De sprietten van nachtvlinders hebben allerlei vormen, van zeer lange dunne sprietten tot sprietten met ingewikkelde kamvormige uitstulpingen. Bij dagvlinders bestaan de voelsprietten uit een dun staafje met een knopje aan het eind.

Het is niet zo dat nachtvlinders alleen maar 's nachts vliegen. Er zijn veel soorten nachtvlinders die gewoon midden op de dag van bloem naar bloem vliegen en er nectar uitzuigen net als een gewonde dagvlinder.

Trekvlinders

Zo'n nachtvlinder is bijvoorbeeld de Gamma-uil. Dit is een vlinder die, met name in de nazomer, massaal aanwezig is in Nederland. Ook bij Culemborg is deze bruine snelle vlieger op zeer veel plaatsen waargenomen. In rust is het witte 'gamma-tekentje' te zien op de vleugels waar deze vlinder haar naam aan te danken heeft. De Gamma-uil is een trekvlinder en kan in Nederland de winter niet overleven. De vlinders die hier in september aanwezig zijn zullen nog wegtrekken om te overwinteren in Zuid Europa. Voor die lange reis hebben ze veel energie nodig en vandaar dat we ze zeer veel drinkend kunnen aantreffen op bijvoorbeeld de vlinderstruik.

Andere soorten, dagvlinders overigens, die we tot de trekvlinders rekenen zijn de Atalanta en de Distelvlinder. De Distelvlinder had in 1993 een zeer slecht jaar. In heel Nederland zijn er slechts enkele tientallen gezien, terwijl er jaren zijn geweest dat er vele 10-duizenden werden waargenomen. De Atalanta was er ook duidelijk minder dan voorgaande jaren, maar kon toch regelmatig worden gevonden. De talrijkheid van deze soorten wordt onder andere beïnvloed door de weersomstandigheden in het voorjaar, als de vlinders vanuit het zuiden deze kant opkomen. Bovendien spelen de omstandigheden in Spanje en Noord-Afrika een belangrijke rol bij de mate van voortplanting van de trekvlinders. Als er weinig vlinders zijn zal de trekneiging minder zijn en bovendien

zullen van weinig exemplaren ook nog zeer veel dieren sterven voor ze bij ons arriveren.

Wespvinders

Van Wespvinders heeft u waarschijnlijk nog nooit gehoord. Dit zijn nachtvlinders die overdag actief zijn. Om te voorkomen dat ze door vogels worden opgevreten hebben ze de gedaante aangenomen van een wesp. De Hoornaarvlinder, ook wel Horzelvlinder genoemd lijkt sprekend op de grote Hoornaarwesp. Je moet echt even goed kijken wil je ontdekken dat het niet om een wesp, maar om een vlinder gaat.

De Hoornaarvlinder vliegt in juni en juli. De eitjes worden afgezet aan de onderzijde van de stam van populieren. De rupsen kruipen hier naar binnen en overwinteren als rups. Ze verpoppen ook in de boom. Voordat ze verpoppen vreten ze echter een gang naar de buitenkant en laten een zeer dun laagje schors zitten zodat de gang van buiten af niet te zien is. In juni van het volgende jaar kruipt de vlinder uit de pop en baant zich een weg door het dunne laagje schors naar buiten toe. De pop blijft vaak gedeeltelijk zichtbaar uit het gat in de stam.

De Hoornaarvlinder komt onder andere voor in het Tichelterrein bij Buren en natuurlijk in de Regulieren, waar zeer veel populieren aanwezig zijn.

In de Regulieren komt ook de Wilgenwespvilinder voor, die een stuk kleiner is dan de net besproken Hoornaarvlinder. Deze zomer zijn er door een aantal jongeren van de KNNV ook veel waargenomen in het griendencomplex de 'Vretstrooi', langs de Zeedijk.

Als er meer meldingen zijn van deze of andere vlinders in de omgeving van Culemborg dan graag doorgeven. Denkt u ook nog aan de formulieren 'VLINDERWAARNEMINGEN CULEMBORG'? Als er voldoende worden ingeleverd gaan we aan de slag om een vlinderatlas van Culemborg uit te geven!

INSEKTENWERKGROEP
Kars Veling

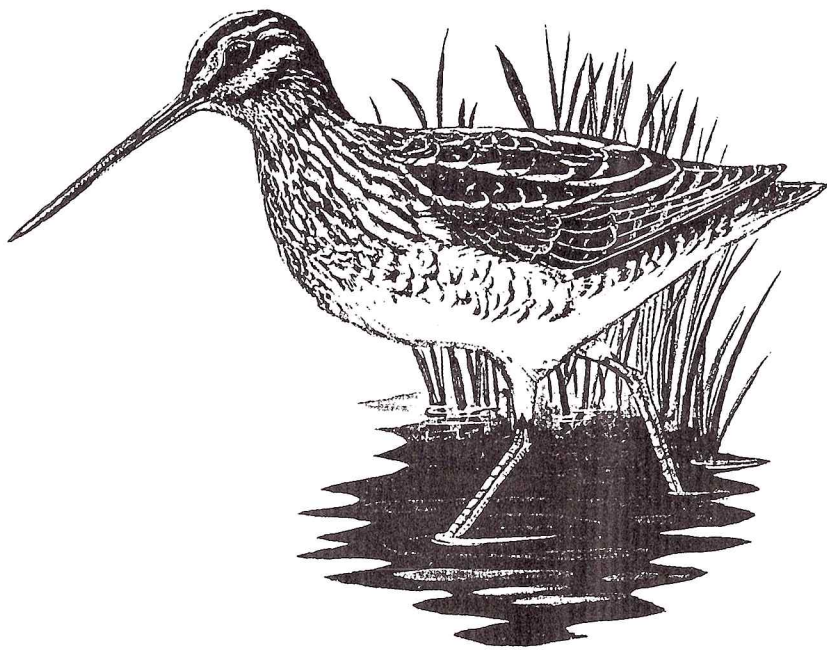
Verslag van de vogelexcursie naar Arkemheen en Zuidelijk Flevoland op zaterdag 24 april jl.

Het beloofde een mooie dag te worden, want het weer was op die ochtend droog en helder. In de ochtendlijke frisheid stond al een flink groepje excursiegangers bij de Ketelvink te wachten. Na zoveel mogelijk deelnemers over zo weinig mogelijk auto's verdeeld te hebben, vertrokken we toch nog met 5 auto's richting Nijkerk.

Spoedig bereikten we ons excursiedoel: *de mooie, wijdse polder van Arkemheen*.

Zodra we uit de auto gestapt waren werden we van alle kanten bestookt door het geroep, gefluit en getierelier van de weidevogels om ons heen. Zoals de konvo beloofde, waren ze allemaal present. De tureluurs, grutto's, scholeksters, Kieviten en veldleeuweriken.

Prachtig konden we een watersnip zien en horen baltsen. Het merkwaardig blatend geluid, waaraan deze vogel zijn tweede naam "*hemelgeitje*" te danken heeft, is helaas nog maar op weinige plaatsen in ons land te horen. Ten gevolge van de nog steeds toenemende intensivering van de landbouw, is er al jaren een aftelversie van de vogelwereld aan de gang.

watersnip

Watersnip en kempfaan waren de eerste uitvalers. Zij behoeven een hoge waterstand en zijn zeer gevoelig voor verstoring. Hun biotoop: natte hooilanden, is nog bijna uitsluitend in natuurreservaten te vinden.

Veel excursiegangers hoorden voor het eerst het "*hemelgeitje*" mekkeren. Verheugend was het om zoveel veldleeuweriken te horen zingen. Ook deze vogel van uitgestrekte weilanden en akkers is

hard in aantal achteruitgegaan. Nog groter was de vreugde, toen we een groepje kempfanen, waaronder een exemplaar met een prachtige witte kraag ontdekten. Met de telescoop konden we goed zien hoe de mannetjes opgewonden op en neer sprongen, bogen en knikten, als er een kempfenetje in de buurt verscheen.

Ook de andere vogelsoorten, die in dit landschap thuishoren, lieten zich bewonderen, zoals de prachtige slobenden, de parmantige witte kwikstaarten en de snelle boerenzwaluwen.

Twee andere eendesoorten die opvallend veel aanwezig waren, waren de krakeend en de berg-eend. Zelfs zaten er nog enkele smienten, achterblijvers van de grote groepen, die hier in de winter verblijven. Voor een grotere verrassing zorgde een andere achterblijver, een kolgans die in piereneentje over ons heen vloog.

Wij waren trouwens niet de enige groep natuurliefhebbers die op deze morgen van de weidevogels kwamen genieten. Een andere groep was ook druk met kijkers in de weer. Het bleek een plaatselijke I.V.N.-groep te zijn. We liepen wat verder naar de oude Zuiderzeedijk en volgden die tot aan een stukje drassig rietland met een kleine plas en een dito moerasbosje. Een dertigtal jaren geleden zou je nog over een onafzienbare watervlakte hebben uitgekeken. Nu stuitte onze blikken tegen de bossen van Zuidelijk Flevoland, aan de overkant van het betrekkelijk smalle Nijkerker-nauw.

Op het water zwommen veel futen en enkele aalscholvers. Bergeenden waren druk in de weer. Het rietlandje bleek de thuisbasis van een jagende bruine kiekendief. Rietgorzen en kneutjes vertegenwoordigden het kleinere spul. Een tapuit liet zich uitgebreid bewonderen. Inmiddels stak er een stevige wind op. Hetgeen duidelijk van invloed was op de activiteiten van de vogels. Job van Amerom signaleerde nog een gele kwikstaart, maar deze verdween zo snel dat de meerderheid deze mooie en ook schaarse vogel helaas moest missen. We besloten om weer verder te gaan en dus verlieten we weer dit mooie gebied, waar we zoveel vogels gezien en gehoord hadden.

We reden over de smalle polderwegen in de richting van de Nijkerkerbrug, die het oude met het nieuwe land verbindt.

Vlak bij de brug in Zuidelijk Flevoland bevindt zich een kleine plas met eilandjes en een rietkraag. Een kleine stop bij dit gebiedje leverde enkele kleine plevieren op. Onderweg door het lege, open landbouwgebied van de nieuwe polder, bekwam menigeen het gevoel van wat we hier nu toch te zoeken hadden. Dat veranderde toen we eenmaal het bedrijventerrein "De Vaart" bij Almere waren gepasseerd en het bezoekerscentrum "De Trekvogel" bereikten.

Het gebouwtje bleek zojuist geopend te zijn, want de boswachter stond buiten de vlag nog te hijsen. Binnen bekeken we de expositie die gewijd was aan de natuurontwikkeling in de Flevopolders. Op het voorstel van de beheerder om een korte diapresentatie te vertonen over de Lepelaarsplassen, gingen we met graagte in. Ondertussen lieten we ons de koffie en de meegebrachte boterhammen goed smaken. Aldus uitgerust en de inwendige mens versterkt, gingen we op weg naar de vogelkijkhut in de Lepelaarsplassen. Onderweg keken we uit naar de blauwborst die in dit gebied veel voorkomt. We kregen hem inderdaad te zien. Overvliegende groepen aalscholvers wezen er al op dat hier een grote kolonie van die viseters moest zitten. Vanuit de ruime hut aan de rand van de plas, hadden we een prachtig uitzicht op de grote kolonie, die wel meer dan 2000 nesten telt. Overal zag je nesten en witgeka(l)kte wilgen. De scherpe geur van de overvloedige vogelmest was goed te ruiken. Op de plas zwommen allerlei soorten eenden, waaronder zomertalingen en

zelfs, ook hier, een paar nijlganzen. Ook een dodaarsje was present. Onze jongste excursieganger riep plotseling: "Een ijsvogel". En ja hoor daar zat de kleurige visser op een tak vlak boven het water. Helaas maar kortstondig want de meesten konden nog net een snel verdwijnende blauwe flits bespeuren. Vanaf de hut kronkelde een zijpad door en dicht met hoofdzakelijk wilgen begroeid terrein. Dit pad volgend passeerden we enkele omvangrijke wilgen, een bewijs voor de vruchtbaarheid van deze jonge poldergrond, want deze bomen kunnen hoogstens zo'n 20 jaar oud zijn. Hier zaten veel zangvogels, zoals zwartkopje, vink, groenling en putter. Ook vlogen er veel vlinders rond, meest dagpauwogen en witjes, maar ook een boomblauwtje en een atalanta. Omdat we nog wat tijd over hadden en zeker niet in de laatste plaats gestimuleerd door het mooie weer en de vele vogels, gingen we nog even kijken in de kwelplas aan de voet van de Oostvaardersdijk. Deze plas maakt ook deel uit van het natuurreservaat de Lepelaarsplassen. Op de plas zaten veel kluten en grauwe ganzen. We hoorden de snor en konden heel lang genieten van een prachtig mannetje blauwe kiekendief. Tot slot van onze excursie wandelden we nog een stukje door het Wilde Wilgenbos. Op de centrale plas was niet zoveel te zien, maar in het omringende bos wemelde het van de zangvogels. Heel mooi konden we hier een grasmus horen en zien. Toen het echt tijd werd om naar huis te gaan, namen we met moeite afscheid van dit mooie gebied. Een uurtje later kwamen we vermoeid maar voldaan in Culemborg aan.

Waargenomen vogelsoorten:

dodaars	torenavalk	graspieper	rietgors
fuut	fazant	gele kwikstaart	huismus
aalscholver	waterhoentje	witte kwikstaart	ringmus
blauwe reiger	meerkoet	spreeuw	kneu
knobbelzwaan	scholekster	ekster	groenling
grauwe gans	kievit	kauw	putter
kolgans	kleine plevier	zwarte kraai	vink
wilde eend	watersnip	winterkoninkje	rietzanger
krakeend	wulp	heggemus	grasmus
smient	grutto	sprinkhaanrietzanger	grote mantelmeeuw
wintertaling	tureluur	kleine karekiet	kluut
zomertaling	kemphaan	zwartkopje	blauwe kiekendief
slobeend	zilvermeeuw	braamsluiper	snor
bergeend	kokmeeuw	fitis	koekoek
nijlgans	visdiefje	tijftjaf	gierzwaluw
kuiifeend	holenduif	tapuit	roodborst
buizerd	houtduif	blauwborst	tuinfluiter
havik	ijsvogel	merel	grote bonte specht
sperwer	veldleeuwerik	koolmees	grote lijster
bruine kiekendief	boerenzwaluw	pimpelmees	

De tuin van ons clubhuis.

Rond het voormalige ketelhuis, waarin zowel de Natuur- en Vogelwacht als de studio van S.R.C. zijn gehuisvest, ligt een klein stuk terrein, waarop al enige jaren een natuurtuin wordt ontwikkeld. Deze natuurtuin is min of meer het visitekaartje van onze vereniging. Het biedt de mogelijkheid aan de talrijke voorbijgangers te laten zien dat een gevarieerd terreintje met wilde begroeiing leuk is voor dieren en mensen.

Zo'n natuurtuin is niet hetzelfde als een stuk grond, waaraan niets gedaan hoeft te worden.

Er moet gesnoeid en gekapt, geplant, gezaaid en gemaaid worden. Sommige planten die teveel woekeren moeten "kort" gehouden worden, andere planten juist weer gestimuleerd worden.

De vijver moet ook regelmatig geschoond worden, evenals de paden.

Dit alles betekent regelmatig allerlei karweitjes doen om iets moois te realiseren en in stand te houden. Wij beschikken momenteel over een zestal mensen die af en toe de handen uit de mouwen willen steken. Toch zijn het er nog te weinig. In de komende maanden willen wij onze tuin weer goed op orde brengen. Ook moet er nodig snoeihout en maaisel worden afgevoerd. Het tegelpad naar de zijdeur moet vernieuwd worden en er moet een terrasje bij de zij-ingang van de SRC-studio worden aangelegd, nieuwe struiken geplant en nog veel meer.

Vandaar de volgende oproep voor extra tuinwerkers en wel op:

zaterdag 9 oktober 1993 (jaarprogramma)

zaterdag 30 oktober 1993 (extra)

zaterdag 6 november 1993 (extra)

zaterdag 13 november 1993 (jaarprogramma)

zaterdag 11 december 1993 (extra)

Wij beginnen om 09.00 uur en gaan door tot 12.30 uur. Iedereen die wil meewerken, al is het maar voor één uur, is van harte welkom. De tuincommissie doet een beroep op al onze leden om in de komende tijd mee te werken. U kunt zich voor één of meer data opgeven bij Wim Kievit (tel.: 14561) of Leo van der Kooij (tel.: 15450).

Help mee in onze natuurtuin!!

namens de tuincommissie,
Leo van der Kooij.

Vlinderweekend.

Een aantal keren per jaar is er in de Kinderboerderij een bijzonder weekend. In samenwerking met Natuur- en Milieueducatie, Kinderboerderij en Natuur- en Vogelwacht Culemborg wordt de Kinderboerderij omgetoverd tot een kijk-, doe- en leergebeuren.

Het thema van het weekend 5 en 6 juni was Vlinders. En dat is een thema waar veel mee kan.

Na de opening op zaterdag ging het vlindergebeuren van start. Op de speelwei werd verkleed en ingestudeerd, door een groepje jonge bezoekers, hoe een vlinderleven zich afspeelt, om het later in de tot feesttent verbouwde hooimijt voor publiek op te voeren.

Binnen een lezing met dia's, plus de mogelijkheid een vragenformulier in te vullen wat recht op een prijsje gaf. Natuurverenigingen als ECO-team, N.V.W.C. en Vlinderstichting presenteerden zich in een aantal kramen. Een groot aantal planten waarop vlinders zich konden uitleven sierden het erf van de boerderij.

Zelf was ik ingeroosterd op de zondagmiddag, het was de bedoeling dat ik in een van de kramen zou staan. Lekker dicht bij de koffietent, wat fijn

was i.v.m. het wel erg uitstekende weer. Ook op zondag werden de vlindertoneelstukjes opgevoerd, was het terras voor de kraampjes bezet met bezoekers en kon men op excursie. Een vlinderexcursie naar de Zump.

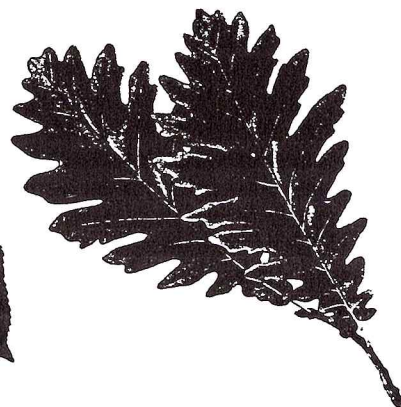
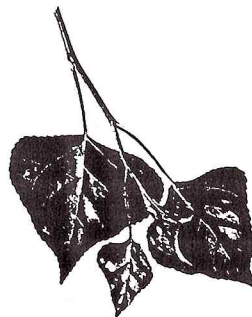
Bij de evaluatie na de afsluiting was het al snel duidelijk. Als het maar enigszins mogelijk is doorgaan met het organiseren van deze weekenden.

Het eerstvolgende weekend zal het thema "wonen" hebben en vallen op 13/14 november, de contactpersoon voor de N.V.W.C. is Kars Veling.

Marianne.

JEUGDRUBRIEK

*Hallo
jeugdleden...*

De vakantietijd is voor velen weer voorbij. Het was wel een vakantietijd met vele soorten weer. Zo heb je je niet hoeven vervelen. Kon je eindelijk je boek uitlezen, je kamer op orde brengen, plaatjes inplakken die er al zo lang lagen op de regendagen en leuke buitendingen doen op droge dagen.

Ook voor de Jongere Jeugdgroep is de vakantie voorbij. Op 3 september 1993 zijn we begonnen aan het nieuwe jeugdprogramma. Op deze eerste avond zijn de nieuwe pasjes voor de Jeugdgroep uitgereikt plus het nieuwe programma. In de welkomsbrief die jullie gekregen hebben stond welke avonden we jullie verwachtten. Ben je nog niet geweest, dan kan het zijn dat je nog geen pasje hebt, plus nog geen jeugdprogramma. Kom dus als je bij de groep wilt blijven je pasje halen.

We spreken af dat wie zich niet afmeldt, ook geen recht heeft op dat wat er die avond aan materiaal voorhanden is. Dus geen gratis kalender of schrift of poster of wat dan ook. Je kunt een briefje in de bus doen of even bellen naar Cor Maurice, Ereprijs 39 (tel.: 03450-20857); Leo van der Kooij, Vliegerweg 3 (tel.: 03450-15450); of bij mij, Gerrie Monfils.

Verslagen meegekregen schriften.

Op de laatste avond voor de vakantie hebben de aanwezigen een schrift meegekregen. De bedoeling was erin op te schrijven wat je in de vakantie meemaakte.

Slechts een enkele bracht het op de eerste jeugdavond weer mee.

In een stond een verslag van een vakantie in Zwitserland.

Zestien Rode wouwen, een sneeuwuil, alpenmarmotten en nog wat soorten zangvogels werden daar gezien.

Het meest verzorgde verslag was van Reinier. Hij kreeg dan ook het boekje Vogels van Peter Haymen.

Reinier zag in zijn vakantie veel soorten vlinders. In Winterswijk maakte hij een wandeling langs de Slinge. Dat is een beekje dwars door een bos heen. Dit snelstromende beekje heeft stijle wanden van zachte grond waar het ijsvogeltje diepe gangen in maakt om te nestelen.

Bedankt voor het maken van de verslagen.

PENNEVINK

De Pennevink is voor degenen die het nog niet weten de nieuwe aanwinst bij de Jeugdgroep. Het is geen vogeltje, maar een map met verslagen van de jeugdgroepavonden. Elke jongere jeugdavond krijgt iemand de opdracht een verslag te maken van wat we gedaan hebben. Daar mag je in schrijven hoe leuk je het vond of waarom juist niet leuk.

De eerste die in de Pennevink heeft geschreven is Maarten de Vries, een jeugdlid die ook op 3 september op de openingsavond was, maar inmiddels overgegaan is naar de Oudere Jeugdgroep.

Verslag van 3 september 1993.

Vandaag hebben we uitnodigingen gemaakt voor de Natuur- en Vogelwacht Culemborg. Die uitnodigingen zijn voor de opendag op zaterdag 18 september. De Ketelvink is dan open voor publiek dat wel eens in de Ketelvink wil kijken. De Ketelvink is die datum open omdat er achter de Ketelvink (op de parkeerplaats) een soort Rommelmarkt is.

Om die uitnodigingen te maken moest je op een geel vel karton iets tekenen bv.: je hand of een bloem. Ik had ook nog een dolfijn getekend.

Als je iets had getekend moest je het uitknippen en de tekst erop schrijven. Het was een gezellige avond, en veel belangstelling. Samen met mijn vriendje (Elmer) heb ik thee en koekjes rondgebracht. Toen ik even later weer zat te tekenen, werd ik verrast met de opdracht om in dit boek te schrijven. Eerst had ik er niet veel zin in, maar later vond ik het best wel leuk, vooral omdat dit op de eerste pagina van "de Pennevink" komt te staan. Dat vond ik wel leuk!

Dit was mijn verslag van vrijdag 3 september zo'n beetje. Ik hoop dat "de Pennevink" een groot succes wordt, en dat iedereen er met veel plezier in zal schrijven.

Maarten de Vries

Windstreken.

Bij de post vond ik een Ansichtkaart met de groeten uit Ameland. Een leuk verhaal over een excursie, maar helaas stond er geen naam onder.

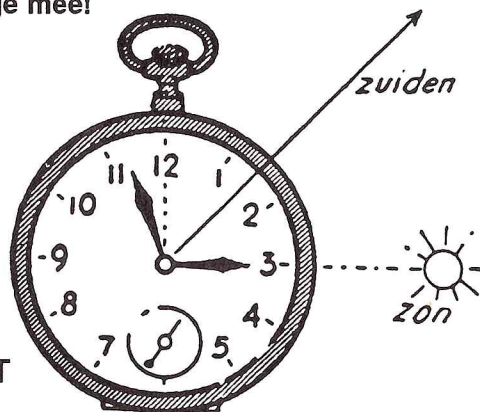
Deze excursiegroep maakte een wandeling over het eiland Ameland met een gids. Zo kan je veel te weten komen over een gebied. Wat je wel moet doen is bij de gids blijven of melden dat je ergens anders heen gaat. Een groepje was wat achter gebleven en na het opzoeken van een bijzonder plantje in de plantengids was er van de gids met de anderen niets meer te zien. Wat nu! Gelukkig wist iemand dat het eindpunt in het zuiden van het eiland lag.

Niemand had een kompas bij zich (dit is een soort klokje waarmee je de windstreken op kunt zoeken), maar wel een horloge. Met een horloge kun je namelijk ook, mits de zon schijnt, een windrichting zoeken.

Je legt het horloge zo dat de kleine wijzer naar de zon wijst.

Deel dan de hoek die door het cijfer 12 en de kleine wijzer gevormd wordt doormidden. Dan vind je het zuiden. In tegenovergestelde richting vind je het noorden, links het oosten en rechts het westen. Door zomer- en/of wintertijd kan dit iets afwijken.

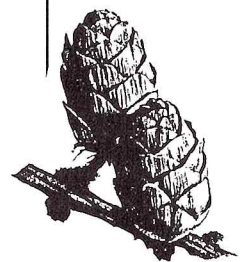
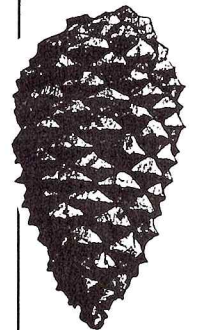
Dus als je gaat wandelen neem een horloge mee!

HERFST

Buiten is het al goed te zien dat het herfst is. Bladeren verkleuren of vallen af. Aan veel bomen en struiken zitten vruchten. Sommige vruchten worden gebruikt om bijvoorbeeld wijn te maken. Denk maar eens aan druiven. Bij een warme zachte herfst kan het gebeuren dat de suiker die in de vruchten zit verandert in alcohol. Vogels die van zulke vruchten eten vertonen dan een gedrag of ze dronken zijn. Ze vallen gewoon van hun tak, scharrelen wat vreemd rond en uiten de meest vreemde klanken. Door het eten van vruchten waarin zaadjes zitten, bijvoorbeeld bessen, rozebottels of vlierbessen, verspreiden vogels deze zaden. De vruchten gaan in een of twee happen naar binnen, waar wel het vruchtvlees verteert, maar niet de zaadjes. Deze zaadjes vallen daar waar de vogel gaat zitten en zijn staart optilt. Zo kun je op de meest vreemde plaatsen een plant krijgen die niet door een mensenhand geplant is.

Zo dat is het weer, bedankt voor de vakantiekaarten, wil je wat weten, bel, fax of schrijf gerust. Ook voor materiaal voor spreekbeurten kun je bij mij terecht.

Oudere jeugd.

Ook jullie groep is weer bijeen geweest na de vakantie. Anders dan andere jaren was er geen programma vastgesteld, alleen de dagen van samenkomst.

Op 10 september gingen we van start met Ronald, Chris, Hylke, Stijn, Arjan, Tim, Elmer en Maarten. Thomas was verhinderd. Onder het genot van thee en koffie hebben we de voors en tegens van de voorstellen besproken, zodat we nu een programma hebben.

Veel aandacht zal er zijn voor de vogels, met als begin de Trekvogels. Na het opstellen van het programma heeft Stijn samen met Chris ons wat verteld over trektellen. Dat resulteerde de volgende morgen in een extra aantal trektellers bij het trektelpunt aan de Lek.

Een heel gezellige avond die heel snel om was. Ook voor deze groep telt: wie zich niet afmeldt, heeft geen recht op wat er de betreffende avond aan materiaal voorhanden is. Je kunt een briefje in de bus doen of bellen naar Cor Maurice, Ereprijs 39 (tel.: 03450-20857); Leo van der Kooij, Vliegerweg 3 (tel.: 03450-15450); of bij mij, Gerrie Monfils.

We gaan er samen weer een fijne tijd van maken. Tot bels, schrijfs of ziens.

Gerrie Monfils-Evers
31-De Limiet 5
4131 NR Vianen
Tel./Fax: 03473-77638.

Beheerscommissie.

Door weer een vol jaarprogramma is er voor de beheerscommissieleden weer genoeg te doen. Door ziekte en verandering van werk moeten enkele leden wat rustiger aan gaan doen. Om niet alles op de overige leden aan te laten komen:

WIE vindt het leuk ook eens een avond te assisteren bij het werk van de Beheerscommissie?

Neem even contact met mij op en u wordt ingeroosterd op de avond van uw keuze.

Gerrie Monfils-Evers, 31-De Limiet 5, 4131 NR Vianen; Tel./Fax: 03473-77638.

* _ * _ * _ * _ *

Bedankt voor de bloemen, maar

Zolang men het niet kan zien, beseft men niet, dat er mensen met een afwijking zijn. Doet een specialist een verzoek aan de gipskamer een voet/onderbeen in het gips te doen weet je niet wat je overkomt.

De telefoon staat niet stil, bloemstukjes (o.a. van de N.V.W.C.), fruitmanden en een muur vol kaarten storten zich over je uit.

Deuren worden voor je open gehouden, gewoon te gek. Dit alles overkwam mij in de vakantieperiode.

De periode na het gips komt hard aan, alle klussen zijn blijven liggen, men ziet niets meer, verwacht dus dat je alles in hetzelfde tempo doet als

altijd. Zoals de grote schoonmaak voorafgaand aan de start van een nieuw verenigingsseizoen met daaropvolgend het wijkfeest achter de Ketelvink. Slechts enkelen staken een hand toe, wat niet wegneemt dat we het geklaard hebben. Deze mensen ook vanaf deze plaats nogmaals mijn dank.

Gerrie Monfils.

Excursie Voorne's Duin 19 juni 1993.

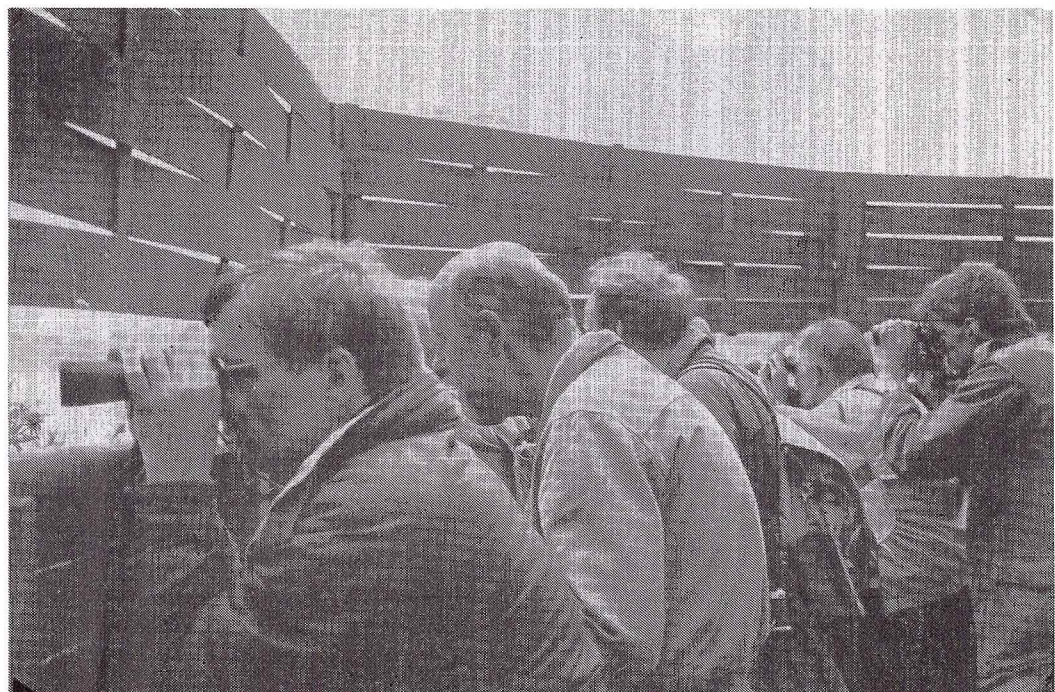

**Groenknolorchis
(voorheen Sturmia)**

In de volgende Hak-al hopen wij het toegezegde uitgebreide verslag van Wim Kievit te kunnen publiceren over deze zeer geslaagde excursie, zoals gehouden op zaterdag 19 juni jl. naar de botanisch bijzonder interessante duinen rond Oostvoorne.

Als voorproefje hierbij alvast een tweetal foto's van de hand van Wim Rubers.

De excursiegangers turen naar de vogelrijkdom op het Breede Water.

VOGELWAARNEMINGEN

t/m 24 september 1993

Beste vogelvrienden,

De afgelopen zomermaanden hebben een aantal bijzonder aardige waarnemingen opgeleverd, zoals uit de onderstaande lijst van waarnemingen, bijgewerkt tot en met 24 september jl., blijkt. Te denken valt hierbij aan de kleine bonte specht, buidelmee, ijsvogel, visarend, tortelduif, geelgors en de zwarte ooievaar!

De tellingen op de trektelpost zijn vanaf augustus jl. in volle gang en ook hiervan een groot aantal geregistreerde soorten, die onderweg zijn van de noordelijke broedgebieden naar de zuidelijk gelegen overwinteringskwartieren.

Inzenders bedankt voor de ontvangen waarnemingskaartjes, die tot 1 december a.s. nog bij Henk, Gerard of in het clubhuis opgehaald en ingeleverd kunnen worden. Met ingang van 1 december a.s. zullen met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid leden van de Vogelwerkgroep deze taken en de publicatie hiervan in de Hak-al overnemen. Nader bericht volgt in het volgende nummer.

Veel vogelplezier in de komende maanden!

Gerard van Ruiten.

purperreiger:

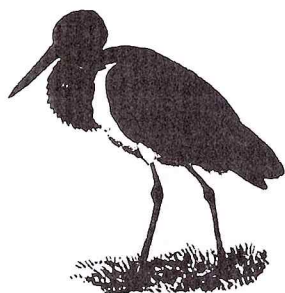
- 07.08.93; 1 ex. nabij telpost
(P.v.V., A.B., S.B., C.H.)
14.08.93; 1 ad. over telpost, r. NW
(P.v.V., A.B., S.B., C.H., R.P.)

ooievaar:

- 02+03.07.93; 1 ex. over Bikolaan (C.H.)

zwarte ooievaar:

- 26.07.93; 1 ad. cirkelend boven Regulieren,
even neerstrijkend in middengebied
en vervolgens vliegend over spoor-
baan richting Mariënwaerd/Beesd-
se Veld (tussen 19.30 en 19.40 uur
op ca. 100 mtr.) (G.v.R.+H.V.)

ijsvogel:

- 04.06.93; 1 ex. Tichelterrein, Buren (G.v.R.)
???.07.93; 1 ex. langs Zeedijk (C.H.)
07.08.93; 1 ex. Oude Waag, O.V.B. (C.H.)

zomertaling:

- 14.08.93; 1 ex. over telpost, r. W.
(P.v.V., A.B., S.B., C.H., R.P.)
15.08.93; 2 ex. Steenwaard (P.v.V., S.B., A.B.)

zwarte stern:

- 19.06.93; 1 ex. over telpost (C.H.)

visdief:

- 07.08.93; 1 juv. over telpost, r. ZO.
(P.v.V., S.B., A.B., C.H.)

patrijs:

- 19/22.06.93; 3 ad. + 22 à 32 juv. rond telpost
(zeker broedgeval!) (C.H.)

witgatje:

- 18.06.93; 1 ad. uiterwaard Ravenswaay
(L.+N.v.d.K.)
20.06.93; 1 ad. telpost (P.v.V.)
07.08.93; 2 ad. over telpost, r. ZO
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)

regenwulp:

- 03.08.93; 5 ex. over Regulieren, r. ZW.
(P.v.V.)
07.08.93; 7 ex. over telpost, r. ZW.
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)

bontbekplevier:

- 07.08.93; 1 ex. over telpost, r. W.
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)

oeverloper:

- 08.08.93; 1 ex. aan Bisschopsgraaf, t.h.v.
Zeedijk, Regulieren (G.v.R.)

zilverplevier:

- 07.08.93; 1 ex. over telpost, r. W.
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)

goudplevier:

- 07.08.93; 1 ex. over telpost, r. ZW.
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)

groenpootruiter:

- 07.08.93; 1 ex. over telpost, r. ZW.
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)
15.08.93; 1 ex. Steenwaard
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)

zwarte ruiter:

- 15.08.93; 1 ex. over telpost (P.v.V.,S.B.,A.B.)

bosuil:

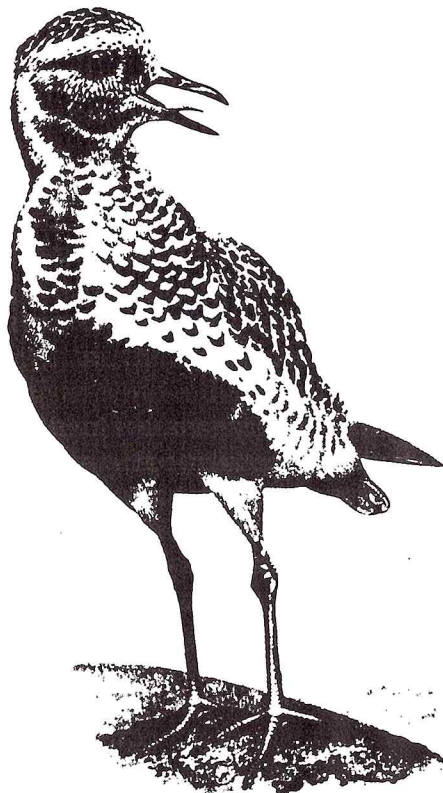
- 24.09.93; 2 ex. vliendend over station
Culemborg (N.P.)

sperwer:

- 19.06.93; 1 ex. De Heul (C.H.)
21.06.93; 1 ex. over Terweijde (A.K.)
22.06.93; 1 ex. boven telpost (C.H.)
juli .93; 2 ad.+2 juv. Regulieren (G.v.R.)
14.08.93; 8 ex. over telpost
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.,R.P.)
15.08.93; 1 ex. over telpost, r. NO.
(P.v.V.,S.B.,A.B.)
16.08.93; 1 ex. boven De Bol (C.H.)
19.08.93; 2 ex. over telpost, r. NO.
(C.H.+A.B.)

wespendief:

- 21.07.93; 1 ex. over Weidsteeg, r. ZW.
(A.B.+C.H.)
07.08.93; 1 ex. over Regulieren (P.v.V.)
15.08.93; 1 ex. over telpost, r. Z/ZW.
(P.v.V.,A.B.,S.B.)

torenvalk:

juli .93; 1♂ + 1♀ gehele maand in en rond
Regulieren (G.v.R.)

boomvalk:

25.05.93; 1 ex. boven Eikeboom (B.J.)
20.07.93; 1 ex. boven Regulieren (G.v.R.)
07.08.93; 1 ex. over telpost
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)
14.08.93; 6 ex. over telpost
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)
15.08.93; 1 ex. over pont Culemborg, r. Z.
(P.v.V.,A.B.,S.B.)
15.08.93; 4 ex. over telpost (P.v.V.)
16.08.93; 1 ex. boven Vliegerweg, r. ZW.
(L.v.d.K.)
21.08.93; 1 ex. over telpost, r. ZO.
(C.H.,A.B.,S.B.,R.P.)

buizerd:

juli .93; 4 ex. gehele maand in en rond
Regulieren (G.v.R.)

havik:

04.08.93; 1 ex. over telpost, r. ZW. (C.H.)

bruine kiekendief:

16.08.93; 1 ex. over telpost, r. ZW. (C.H.)

visarend:

16.08.93; 1 ex. over telpost, dan tot 2x
vissend in de Lek (van 13.30 tot
15.30 uur waargenomen!) (C.H.)

grote bonte specht:

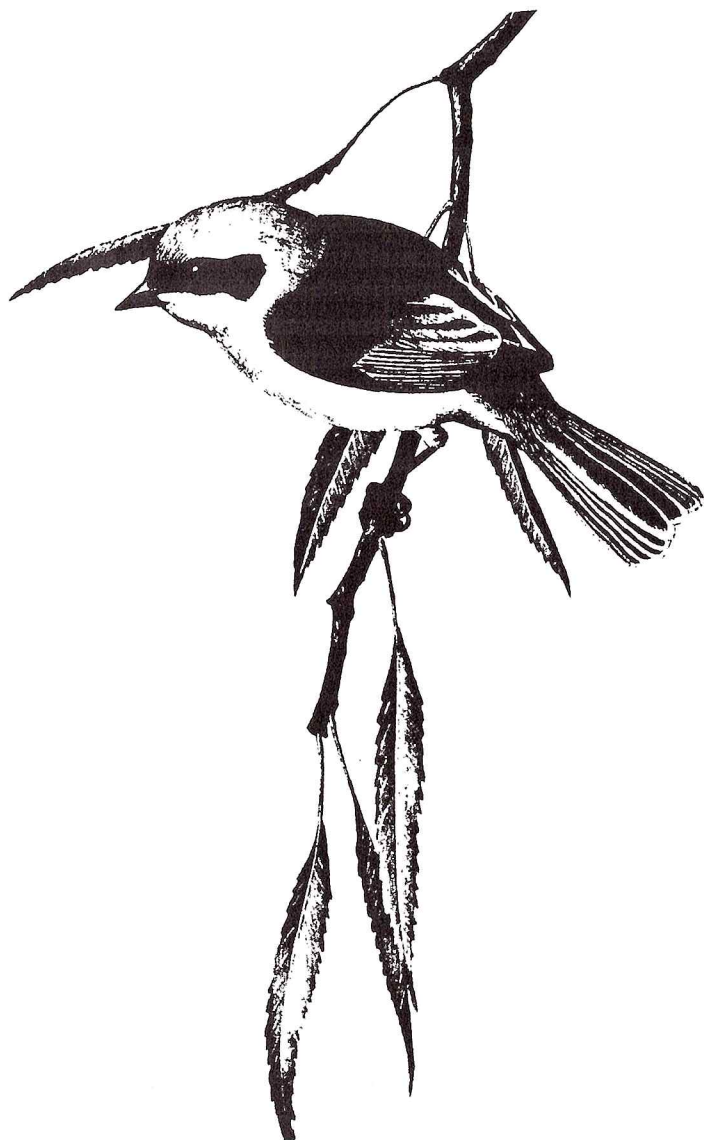
23.04.93; 1 ex. in tuin Ketelvink!! (L.v.d.K.)

kleine bonte specht:

01.07.93; 1 ex. over Lekdijk vliegend tussen
de Bol en V.d. Anker (L.v.d.K.)

buidelmees:

15.05.93; 1 ex. gehoord op OVB, Oude Waag
(P.v.V.)

staartmees:

19.06.93; ca. 5 ex. (1 à 2 ad.+3 à 4 juv.) in
tuin Vliegerweg 3 (L.+N.v.d.K.)
02.07.93; ca. 5 ex. achtertuin Vliegerweg 3
(L.+N.v.d.K.)

zwarte mees:

18.09.93; 3 ex. tuin Verdistraat 13 (W.K.)

koekoek:

14.08.93; 1 ex. over telpost, r. ZW.
(P.v.V.,A.B.,S.B.,C.H.,R.P.)

tortelduif:

07.08.93; 1 ex. over telpost, r. O.
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)
14.08.93; 3 ex. over telpost
(P.v.V.,A.B.,S.B.,C.H.,R.P.)

wielewaal:

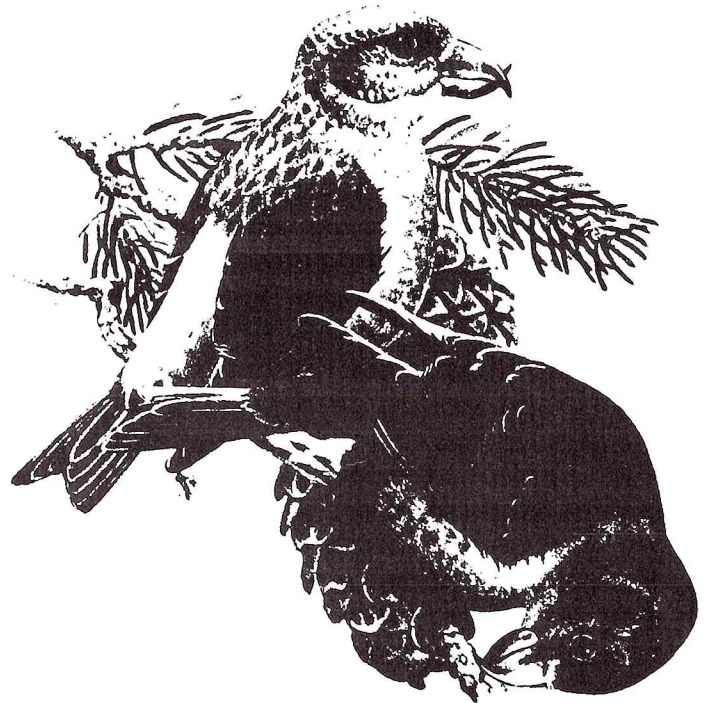
20.06.93; 1 ex. Regulieren (P.v.V.)

witte kwikstaart:04.06.93; 1 ex. achtertuin Eikeboom 31
(Fam.J.)**gele kwikstaart:**07.08.93; 3 ex. over telpost, r. Z.
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.)
14.08.93; 7 ex. over telpost
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.,R.P.)
19.08.93; 3 ex. over telpost, r. ZW/ZO.
(A.B.+C.H.)**grote gele kwik:**21.08.93; 1 ex. over telpost
(P.v.V.,S.B.,A.B.,C.H.,R.P.)**zanglijster:**25.05.93; 1 ex. achtertuin Eikeboom 31
(Fam.J.)
29.06.93; 1 ex. A. van Lalainglaan (S.J.)
10.07.93; 1 ad.+1 juv. voortuin Eikeboom 31
(Fam.J.)**bosrietzanger:**

27.05.93; 1 ex. De Zump (L.v.d.K.)

zwartkop:22.04.93; 1 ex. rond Paulusschool, parkstrook
(L.v.d.K.)**bonte vliegenvanger:**

10.05.93; 1♀ rond Paulusschool (L.v.d.K.)

spotvogel:27.05.93; 1 ex. hoek Eikeboom/Noteboom
(L.v.d.K.)**groenling:**13.06.93; 1 ex. achtertuin Eikeboom 31
(Fam.J.)**geelgors:**14.08.93; 1 ex. over telpost, r. NO.
(P.v.V.,A.B.,S.B.,C.H.,R.P.)**graspieper:**23.06.93; 2 ex. over telpost met balts-
vluchten (C.H.)**boompieper:**14.08.93; 4 ex. over telpost
(P.v.V.,A.B.,S.B.,C.H.,R.P.)
17.08.93; 1 ex. over telpost (P.v.V.+C.H.)
21.08.93; 2 ex. over telpost
(P.v.V.,A.B.,S.B.,C.H.,R.P.)**kruisbek:**17.08.93; 16 ex. over telpost, r. ZW+NO.
(P.v.V.,A.B.,C.H.)De initialen van de waarnemers staan voor:

A.B.	= Arjan Brenkman
S.B.	= Stijn Brand
C.H.	= Chris Harmsen
B.J.	= Breun Jansen
S.J.	= Shirley Jansen
Fam.J.	= Familie Jansen
A.K.	= Adrie Kievit
W.K.	= Wim Kievit
L.v.d.K.	= Leo van der Kooij
N.v.d.K.	= Nel van der Kooij
N.P.	= Nico Peek
R.P.	= Ruud Post
G.v.R.	= Gerard van Ruiten
P.v.V.	= Paul van Veen
H.V.	= Henk Vennix

EXCURSIE- EN AKTIVITEITENPROGRAMMA

**** INDIEN NIET VERMELD, DAN VERTREKKEN ALLE EXCURSIES VANAF "DE KETELVINK" ****

datum	tijd	aard van de activiteit
vrijdag 15 oktober 1993	19.00-20.00 uur	Jongere jeugdavond
zaterdag 16 oktober 1993	a) halfuur voor zonsopkomst b) c) 09.00 uur	Trektellen; inlichtingen bij Paul van Veen, tel.: 21953 Aktiviteiten Nestkastenwerkgroep Paddestoelenexcursie o.l.v. Wim Rubers [konvo volgt!]
maandag 18 oktober 1993	20.00 uur	Algemene maandelijkse vergadering
zaterdag 23 oktober 1993		Zoogdiereninventarisatie door Zoogdierenwerkgroep
vrijdag 29 oktober 1993	20.00 uur	Dia-lezing [konvo volgt!]
zaterdag 30 oktober 1993	halfuur voor zonsopkomst	Trektellen; inlichtingen bij Paul van Veen, tel.: 21953
maandag 1 november 1993	20.00 uur	Bijeenkomst Werkgroep Natuurfotografie
vrijdag 5 november 1993	19.00-20.00 uur	Jongere jeugdavond
vrijdag 12 november 1993	19.30-21.00 uur	Oudere jeugdavond
zaterdag 13 november 1993	a) 09.00-12.00 uur b) c) halfuur voor zonsopkomst	Tuinwerkzaamheden Aktiviteiten Nestkastenwerkgroep Laatste trekteldag; inl. bij Paul van Veen, tel.: 21953
maandag 15 november 1993	20.00 uur	Algemene maandelijkse vergadering
vrijdag 19 november 1993	19.00-20.00 uur	Jongere jeugdavond over zoogdieren
zaterdag 20 november 1993	08.00-12.00 uur	Zoogdierenspeurtocht in de Regulieren o.l.v. Gerard van Ruiten; vertrek per fiets; laarzen wenselijk! UITERSTE INL.DATUM KOPY HAK-AL DECEMBER !!
vrijdag 26 november 1993	20.00 uur	Dia-lezing [konvo volgt!]
zaterdag 27 november 1993	09.00-15.00 uur	Knotwilgen snoeien [konvo volgt!]
vrijdag 3 december 1993	19.00-20.00 uur	Jongere jeugdavond; koekvergulden
maandag 6 december 1993	20.00 uur	Bijeenkomst Werkgroep Natuurfotografie
vrijdag 10 december 1993	20.00 uur	Dia-lezing [konvo volgt!]
zaterdag 11 december 1993		Aktiviteiten Nestkastenwerkgroep
vrijdag 17 december 1993	a) b) 19.00-20.30 uur	UITERSTE INL.DATUM KOPY JAARVERSLAG 1993! Jongere + oudere jeugdavond
vrijdag 18 december 1993		Excursie Flevopolder [konvo volgt!]

STICHTING NATUUR EN MILIEU

PERSBERICHT

Utrecht, 6 juli 1993

NIEUWE 'MILIEUSPAREND HUISHOUDEN' IS UIT

Vandaag is de geheel herziene en vernieuwde uitgave van 'Milieusparend huishouden' verschenen. Dit boek van de Stichting Natuur en Milieu is een complete gids voor iedereen die een schoon milieu belangrijk vindt en die daaraan een bijdrage wil leveren in zijn of haar eigen directe omgeving.

Het boek laat zien dat er heel veel mogelijkheden zijn om in huis, tuin en keuken het milieu en de natuur te sparen. Milieubewust huishouden is modern en niet moeilijk of erg tijdrovend - vaak is het wél voordelig.

'Milieusparend huishouden' is ingedeeld in hoofdstukken over energie- en watergebruik, huishoudelijk afval, voeding, kleding, woninginrichting en doe-het-zelven, snijbloemen, kamerplanten, ongewenste beestjes in huis, de tuin, huisdieren, vervoer en lawaai. Per onderwerp worden de milieu-achtergronden besproken. Vervolgens wordt uitgelegd op welke manieren het milieu en de natuur kunnen worden gespaard. Daarbij worden talloze nuttige aanbevelingen en praktische tips gegeven. Per hoofdstuk is een lijst met adressen en publikaties toegevoegd, voor wie zich verder wil verdiepen in een bepaald onderwerp. Een trefwoordenlijst maakt het opzoeken gemakkelijk.

De tekst van 'Milieusparend huishouden' is voor deze derde uitgave geheel herzien, sterk uitgebreid en bijgewerkt met de nieuwste beschikbare gegevens. Er is ook dankbaar gebruik gemaakt van vele suggesties die gebruikers van de vorige uitgave hebben doorgegeven.

Titel: Milieusparend huishouden (herziene uitgave 1993)

Auteur: Marijke M.A. Brunt

Uitgave: Stichting Natuur en Milieu

256 pagina's

Prijs: f 14,50

ISBN 90 702 1153X

Te koop bij de boekhandel en in de 'winkel' van de Stichting Natuur en Milieu, Donkerstraat 17, Utrecht.

Te bestellen bij MilieuBoek, Postbus 18169, 1001 ZB Amsterdam, tel. 020 - 6244989 (f 14,50 + f 6,45 verzendkosten).

Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, Telefoon: 030 - 331328, Fax: 030 - 331311
Postbank: 2537078, Crediet- en Effectenbank N.V., Utrecht nr. 69.97.12.394

Op 8 minuten loopafstand van NS-station Utrecht